

Ing. Andrej Babiš, předseda vlády

Jan Hamáček, 1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., místopředsedkyně vlády
a ministryně financí

doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA, místopředseda vlády
a ministr průmyslu a obchodu

Mgr. Richard Brabec, ministr životního prostředí

ministryně a ministři vlády České republiky

členky a členové Dozorčí rady ČEZ, a. s.

V Praze 30. září 2019

Veřejná výzva vládě: prodej elektrárny Počerady by poškodil stát i zdraví lidí. ČEZ se nemůže zbavit odpovědnosti za staré uhelné elektrárny

Vážený pane předsedo vlády,
vážená paní místopředsedkyně,
vážení pánové místopředsedové,
vážené paní ministryně a vážení páni ministři,
vážené členky a členové Dozorčí rady ČEZ, a. s.,

druhý pokus managementu většinově státní firmy ČEZ prodat Počerady – největší ze zastaralých uhelných elektráren – soukromé společnosti finančníka a těžaře Pavla Tykače nás silně znepokojil. Jsme přesvědčeni, že výhodnost tohoto obchodu pro ČEZ, stát a celou českou společnost je opět jen zdánlivá a pouze účetní.

Stále platí důvody, na jejichž základě minulý pokus o prodej (na jaře 2017) odmítli vrcholní představitelé vlády. Ve skutečnosti by měl totiž prodej (a plánované provozování elektrárny po další desítky let, o kterém již potenciální noví vlastníci veřejně hovoří) pro stát a občany výrazně negativní dopady:

- **prodlužovat spalování uhlí v nízkoučinné elektrárně znamená jít proti Pařížské dohodě o ochraně klimatu i proti Politice ochrany klimatu v ČR;**
- **další spalování uhlí znamená větší a déletrvající znečištění ovzduší a poškození zdraví obyvatel;**
- **obchod je pro stát v krátkodobém i dlouhodobém horizontu ztrátový;**
- **prodloužení provozu elektrárny Počerady narušuje Státní energetickou koncepci ČR a její princip preference dodávek uhlí do tepláren;**
- **obchodování s Pavlem Tykačem je pro stát rizikové.**

Česká republika ratifikovala Pařížskou dohodu o ochraně klimatu. Na historické konferenci, která k jejímu sjednání vedla, se Česká republika slovy tehdejšího a zároveň současného ministra životního prostředí Richarda Brabce přihlásila ke svojí spoluzodpovědnosti za stav klimatu: *„Pro dosažení našich současných a budoucích závazků budeme pokračovat v zavádění a zlepšování ambiciózní a efektivní klimatické politiky na národní úrovni.“*

Naplnění cíle Pařížské dohody – totiž udržení globálního oteplení pokud možno na hranici 1,5 stupně Celsia – vyžaduje opatření skutečně bezodkladná, jak potvrdila přelomová zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu¹, vydaná na konci roku 2018. Počítá se každá uzavřená uhelná elektrárna a každá tuna uhlí, která zůstane pod zemí. Vědci dokonce varují, že po roce 2030 už nebude možné vyrábět elektřinu z uhlí vůbec – společných cílů bychom tak nemohli dosáhnout². Elektrárna Počerady vypouští ročně 5 milionů tun CO₂ (tedy téměř tolik, kolik vypustí silniční nákladní přeprava na českém území³). Pokračování provozu takového nadbytečného zdroje znamená jednoznačný konflikt se snahou, kterou je nutné vyvinout pro dosažení stabilizace globálního oteplení na relativně bezpečné hranici.

Státní energetická koncepce ČR kalkuluje s uzavíráním přebytečných elektráren také z důvodu zajištění dostatku uhlí pro teplárny. Elektrárna Počerady přitom každoročně spálí podobné množství uhlí jako všechny tuzemské teplárny dohromady⁴. Česká republika nadále provozuje celý arzenál uhelných elektráren. Přitom jsme sedmým největším vývozcem elektřiny na světě, a to v absolutních číslech. V případě elektrárny Počerady by byla absurdita provozu uhelného zdroje podtržena i tím, že ve stejné lokalitě je umístěna moderní paroplynová elektrárna ČEZ, která může odstavený uhelný zdroj ihned nahradit.

¹ Viz <https://www.ipcc.ch/sr15>.

² Viz <http://climateanalytics.org/latest/eu-needs-to-shut-all-coal-plants-by-2030-or-will-vastly-overshoot-paris-agreement--report>.

³ Viz [https://www.mdcr.cz/Statistiky/Souhrnne-ukazatele/Celkove-emise-z-dopravy/Emise-oxidu-uhliciteho-\(CO2\)-za-jednotlive-druhy-d](https://www.mdcr.cz/Statistiky/Souhrnne-ukazatele/Celkove-emise-z-dopravy/Emise-oxidu-uhliciteho-(CO2)-za-jednotlive-druhy-d).

⁴ MPO: Výroba a užití tepelné energie v roce 2007 (tab. na str. 11, řádek 1; novější statistiky nebyly zveřejněny, ale je jisté, že spotřeba uhlí pro výrobu tepla ve velkých zdrojích poklesla): <http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/38201/42624/510219/priloha001.pdf>.

Pokračování masivní výroby elektřiny z hnědého uhlí je v rozporu i se Strategickým rámcem hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, který vláda schválila a slibně rozvíjí pomocí akčních plánů. Strategický rámec požaduje změnu ekonomického profilu a ozdravení životního prostředí také Ústeckého kraje.

O nákup elektrárny Počerady usiluje (prostřednictvím řetězce firem se sídlem na Kypru) finančník Pavel Tykač, známý svým (naštěstí neúspěšným) úsilím o zbourání Horního Jiřetína a přiblížení velkolomu ČSA doslova až pod okna obyvatel Litvínova. Stát by neměl dodávat takovému podnikateli legitimitu tím, že mu bude prodávat další strategická aktiva.

Věříme, že z mnoha zmíněných důvodů by namísto prodeje měla být elektrárna v dohledné době naopak uzavřena.

V okamžiku, kdy by společnost ČEZ elektrárnu prodala, by stát ztratil jediný skutečně účinný nástroj, jak elektrárnu odstavit, totiž možnost využít vlastnictví elektrárny. Novým soukromým vlastníkům by stát v jejich záměru mohl zabránit jen těžko, a navíc s rizikem hrozících arbitráží.

Protože elektrárna patří většinově státní společnosti ČEZ, neměl by stát hrozícímu poškození zájmu občanů jen přihlížet. Jsme přesvědčeni, že by Vaše vláda měla naopak jasně vystoupit proti tomuto prodeji a učinit všechny kroky, aby mu zabránila.

Oporu máte ve Státní energetické koncepci ČR, v závazcích vyplývajících z Pařížské dohody o ochraně klimatu i v záměrech EU na poli energetiky. Zabráníte obchodu, který by stát a občany poškodil. A bude to důležitý důkaz Vaší politické vůle chránit klima i zdraví lidí a modernizovat českou ekonomiku.

Vážený pane premiére, vážená paní místopředsedkyně, vážení pánové místopředsedové, vážené paní ministryně, vážení páni ministři, vážené členky a vážení členové Dozorčí rady ČEZ, s ohledem na očekávanou rychlost probíhajících jednání mezi společností ČEZ a Pavlem Tykačem si Vás dovoluujeme vyzvat: Počerady opravdu nepočkají! Prosíme Vás, zasadte se bez odkladu o ponechání této elektrárny v rukou většinově státní firmy a o její odstavení nejpozději do roku 2030.

Děkujeme.
Podepsáni:

JUDr. Petr Pithart, právník, signatář Charty 77, někdejší předseda vlády ČR, která stanovila územně-ekologické limity těžby hnědého uhlí, bývalý předseda Senátu ČR

PhDr. Vladimír Špidla, historik, bývalý předseda vlády ČR

prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. d. c., ekolog, bývalý ministr životního prostředí zodpovědný za odsíření uhelných elektráren

doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D., ekolog a půdní biolog, bývalý ministr životního prostředí ČR

RNDr. Libor Ambrozek, bývalý ministr životního prostředí, předseda Českého svazu ochránců přírody

RNDr. Martin Bursík, bývalý ministr životního prostředí

Ing. arch. Martin Říha, urbanista, expert na posuzování vlivů na životní prostředí, bývalý náměstek ministra životního prostředí

prof. Václav Bělohradský, filozof

prof. RNDr. Ing. Michal V. Marek, DrSc., dr. h. c., ředitel Ústavu výzkumu globální změny AV ČR – CzechGlobe

Ing. Petr Uhl, publicista, bývalý disident

MUDr. Alena Dernerová, lékařka, senátorka za obvod Most, zastupitelka města Most

MVDr. Přemysl Rabas, senátor za obvod Chomutov

Ing. Ivana Sihlovcová, starostka obce Dobroměřice

Ing. Vladimír Libich, starosta obce Staňkovice

Ivan Teuber, starosta obce Libočany

Leoš Procházka, starosta obce Lenešice

Ing. Vladimír Buřt, starosta města Horní Jiřetín

Mgr. David Kodytek, místostarosta města Klášterec nad Ohří

MUDr. Jiří Biolek, primář dětského oddělení nemocnice v Žatci, zastupitel města Litvínov

PhDr. Milan Šťovíček, zastupitel města Litvínov, bývalý předseda výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

PhDr. Vlastimil Doležal, učitel, kronikář a bývalý starosta města Litvínov

MUDr. Radim Šrám, DrSc., lékař, ekotoxikolog, předseda Komise pro životní prostředí AV ČR

Šimon Pánek, Člověk v tísni, o. p. s.

doc. Mgr. Tereza Stöckelová, Ph.D., socioložka

RNDr. Jan Hollan, Ph.D., fyzik a vysokoškolský pedagog

Mgr. Alexander Ač, Ph.D., ekolog

Mgr. Vojtěch Kotecký, Ph.D., ekolog, institut Glopolis

prof. Ing. Josef Fanta, CSc., emeritní profesor univerzity ve Wageningenu

prof. Hana Librová, socioložka

MUDr. Eva Rychlíková, Ph.D., lékařka, expertka na hodnocení zdravotních rizik

Jan Bierhanzl, Ph.D., vědecký pracovník, Filosofický ústav AV ČR

doc. Kateřina Lišková, Ph.D., Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Jakub Eberle, Ph. D., výzkumný pracovník, Ústav mezinárodních vztahů

prof. Jan Komárek, právník, Kodaňská univerzita

Mgr. Jan Horáček, Ph.D., Ústav fyziky plazmatu AV ČR

doc. Marek Skovajsa, Ph.D., Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova

doc. Anna Daučíková, akademická sochařka, prorektorka Akademie výtvarných umění v Praze

PhDr. Jiřina Šiklová, CSc., socioložka

PhDr. Ivan Rynda, vedoucí katedry sociální a kulturní ekologie, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova

doc. Mgr. Bohuslav Binka, Ph.D., vedoucí katedry environmentálních studií,
Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

doc. PhDr. Ing. Ondřej Císař, Ph.D., sociolog, Univerzita Karlova a Akademie věd
ČR

prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc., přírodovědec, specialista na lesní ekosystémy,
Ústav výzkumu globální změny AV ČR

Mgr. Michael Komm, Ph.D., jaderný fyzik, fórum Věda žije!

prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc., historička umění, Vysoká škola
uměleckoprůmyslová v Praze

Kateřina Kolářová, Ph.D., Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova

Mgr. Markéta Zandlová, Ph.D., Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova

Vít Havránek, Ph.D., Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, ředitel tranzit.cz

Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie

Mgr. Lukáš Jelínek, politolog

MUDr. Miroslav Šuta, lékař, odborník na znečištění ovzduší

MUDr. Petr Klepiš, lékař, Žatec

Petr Vacek, herec

Břetislav Rychlík, režisér

Ing. Jaroslav Gabriel, ředitel firmy Auxilien, expert na energetiku

Ing. Soňa Jonášová, ředitelka Institutu pro cirkulární ekonomiku

RNDr. Miroslav Kunderata, ředitel Nadace Partnerství

Vojtěch Vašák, předseda spolku Idealisté.cz

Mgr. Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické

Josef Patočka, Limity jsme my

Petr Globočník, Kořeny, o. s., zastupitel města Litvínov

David Murphy, výkonný ředitel Greenpeace Česká republika

PhDr. Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA

Za správnost:

RNDr. Jiří Koželouh
vedoucí energetického programu Hnutí DUHA
jiri.kozelouh@hnutiduha.cz
723 559 495